

Document de treball sobre les respostes dels participants al Qüestionari 3

Nota sobre les dades dels grups participants:

1. Grups d'Acció Social arxiprestals o parroquials de Part Forana: 22
2. Grups d'Acció Social arxiprestals o parroquials de Palma: 18
3. Grups específics: Espai de Sensibilització, Accions per a l'Ocupació, Administració i Grup vari: 4

Total: 44 grups. Amb una mitja (comprovada a partir de l'especificació d'alguns grups del nombre del participants de 5 a 11) de 7 persones per grup, dóna un total de 308 participants.

1.- EN RELACIÓ A LA NOSTRA INSTITUCIÓ

1.1 Sobre l'anàlisi de la realitat

A l'hora de fer un anàlisi de la realitat, els participants en el Procés Assembleari afirmen que Càritas Mallorca ha de ser molt conscient en primer lloc del moment de **canvi social** expressat en una realitat nova degut a la persistent i aguda crisi econòmica que ha repercutit en les persones més vulnerables de la nostra societat: famílies amb tots els membres a l'atur, persones majors amb pocs recursos, gent jove,... Aquesta mateixa vulnerabilitat ha afectat a les mateixes classes mitjanes que pateixen una disminució del poder adquisitiu i experimenten un vertader empobriment.

Una segona pista apuntada per analitzar la realitat és la importància de conèixer la realitat del **territori** en quant a serveis que presta, mancances que s'hi troben, necessitats detectades, dificultats de col·laboració amb altres serveis, etc. Serà també dins el territori on s'haurà de tenir en compte la xarxa veïnal i els nous moviments que van sorgint per complementar aquest anàlisi.

Una tercera pista per aconseguir un complet anàlisi de la realitat és partir de la **centralitat de la persona**, la qual cosa reclama una relació directa amb l'interlocutor i una intercomunicació entre els diferents agents que intervenen (professionals, voluntaris, etc.).

Altres elements assenyalats per analitzar la realitat són, per una part, la necessitat de prendre **distància** per objectivitzar i, per altra, tenir **flexibilitat** d'actuació enfront de la mateixa realitat, per això s'hauran de tenir present les fonts d'informació que exposen la situació d'una problemàtica concreta com el de la vivenda, del mercat de treball actual i d'altres.

Finalment per aconseguir un anàlisi de la realitat que ajudi a una bona intervenció per part de Càritas, algun grup assenjala l'aportació de la **lectura**

creient de la realitat feta des de mateixa comunitat, l'**exercici de coherència** de la pròpia comunitat i també la **feina del dia a dia**.

1.2 Accions significatives a prioritzar

Les tres primeres accions significatives proposades majoritàriament pels agents del Procés Assembleari són:

1^a **Treballar l'acollida, l'acompanyament i la proximitat** a la vida concreta de les persones, assenyalant algun grup la importància de visitar el mateix domicili familiar;

2^a **Incrementar la coordinació** de treball amb altres entitats i serveis social d'un mateix barri de ciutat o d'un mateix territori de part forana;

3^a **Crear espais de proximitat** a la vida i realitat de les persones.

Alguns grups assenyalen com acció significativa a prioritzar la **denúncia de les polítiques socials del moment present** i també la perversitat del mateix sistema econòmic i social que determina la dinàmica de la societat.

Entre altres accions d'ordre més intern a prioritzar alguns grups apunten l'esforç d'aconseguir una **bona comunicació** entre els responsables parroquials i les voluntàries del grups d'acció social per una més gran implicació de la parròquia en el camp de l'acció social, així com aconseguir el màxim d'**eficàcia dels recursos** tan humans com materials que té Càritas a l'abast, a partir de la capacitat per **detectar les necessitats** més urgents del moment.

En quant a l'acció de Càritas també es destaquen algunes referències d'actuació externa com ser referència d'austeritat i transparència per tal d'**engendrar confiança** en la bona gestió, així com **promoure puntualment accions de solidaritat** participatives i coherents: per exemple, crear un economat pel tema d'aliments, cercar alternatives socials a molts d'immobles de l'església tancats o infrautilitzats.

Finalment dues aportacions concretes aportades per dos grups diferents i i que poden resultar interessants: una, a l'estil de l'any de la fe i en aquest temps de crisi impulsar **l'any de la caritat** dins l'església; una altra, crear al si de Càritas un **grup de denúncia i d'anàlisi** de la realitat.

2.- EN RELACIÓ A LES PERSONES ATESES

2.1 Les qualitats d'un bon artesà

Les quatre qualitats més urgents a posar en pràctica per part d'un bon artesà de l'acció social són per ordre d'importància donada per la majoria de grups: **l'empatia**, el **respecte**, **l'escolta activa** i la **constància**.

En menor mesura altres qualitats assenyalades per més d'un 30% del grups són: la paciència, la senzillesa i l'estimació propera feta de tendresa.

Hi ha que afirmar que vuit grups no concreten cap de les qualitats enunciades i diuen que "totes són importants".

2.2 Maneres de practicar aquestes qualitats en les acollides i acompanyaments:

Les propostes d'una praxi concreta i acurada són quasi tan coincidents en el bessó com variades en la formulació. Aquí presentam les qualitats distribuïdes en quatre eixos d'acció:

1er Posar-nos en actitud d'**igualtat** davant l'altre per tal que, reconeixent la dignitat de l'interlocutor, en traguem de la trobada el valor de la gratuïtat i de l'eficiència.

2^{on} **Prendre temps suficient** per escoltar, per aprendre de l'altre i per donar continuïtat a un acompanyament que hem consensuat en comú.

3er Treballar l'**autonomia de l'altre** des del respecte a la confidencialitat fins a la capacitat de posar límits terapèutics per part de la persona que acull i acompanya.

4^{rt} Cercar algunes mediacions concretes que possibiliten una bona acollida i acompanyament: disposar de **més recursos econòmics** a nivell arxiprestal per aconseguir l'acompanyament d'algun professional; **treballar en equip** per reforçar-nos mútuament en temps d'incerteses i limitacions; i **visitar** a les persones en el seu propi àmbit i domicili per conèixer millor la realitat.

3.- EN RELACIÓ ALS AGENTS

3.1 Temes de formació

Dels temes proposats pels diferents grups en destaquen els sis següents:

Tres fan referència al **treball diari** d'acollida i acompanyament:

- Habilitats socials,
- Relació d'ajuda,
- Treballar els prejudicis

Altres tres es refereixen a l'aprofundiment en el **coneixement de l'entorn** pròxim:

- La nova societat i les noves necessitats,
- L'habitatge: drets, desnonaments, lloguers socials
- Coneixement de les diferents cultures: costums, creences, gastronomia, religió...)

També es fan propostes de temes de formació que van en direcció a **elements estructurals** de l'acció social:

- La doctrina social de l'Església
- El plantejament dels drets i dels deures humans

Hi ha grups que demanen uns temes d'**informació propera**:

- El funcionament de Càritas diocesana amb les seves eines i projectes
- El funcionament dels diferents serveis de l'administració: socials, sanitaris, legals...
- La coneixença dels diferents recursos del nostre entorn
- La problemàtica de la immigració i l'estrangeria

Altres grups demanen una formació més de **caràcter espiritual**:

- L'aprenentatge de la fe
- El coneixement de l'Evangeli
- La nova aposta eclesial del Papa Francesc

Finalment es demana formació sobre alguns **temes puntuals**:

- Acompanyament a persones majors,
- L'acollida i el treball amb famílies,
- Sobre sanitat

3.2 Metodologia

Una primera nota a tenir en compte, i sol·licitada per molts grups, és que la formació es faci de manera **descentralitzada i segons territori**: zones de pastoral, arxiprestats, etc. Aquesta nota aniria acompanyada d'una demanda en el sentit que la formació es faci per grups no excessivament nombrosos.

Una segona nota també assenyalada per bastants de grups és mantenir el format de l'**assemblea anual**. Amb una primera part de ponència i un segon moment de compartir experiències o tallers pràctics.

Una tercera nota fa referència a les persones responsables de donar la formació: que siguin **professionals competents** en la matèria i també amb capacitat pedagògica.

Una quarta nota metodològica és de **funcionalitat**, aprofitant les reunions del mateix GAS amb la treballadora social o les reunions de diferents grups d'acció social parroquials pròxims sense necessàriament passar a l'estructura arxiprestal.

Finalment un grup proposa el mètode **coaching**.

4.- EN RELACIÓ A LA COMUNITAT CRISTIANA

4.1 Propostes concretes per fer explícit el significat de la dimensió caritativa de l'Església

En relació a la mateixa vida parroquial es fan les següent propostes recolzades per bastants de grups que queden enunciades per ordre segons recolzament de més a menys:

- Intervenció d'algun membre del GAS a les eucaristies del dia que es fan les campanyes institucionals (Nadal i Corpus)
- Transmetre al grup de catequistes el que fa Càritas
- Que el grup de Càritas estigui present en el Consell Parroquial
- Crear un bon clima de relació amb el responsable parroquial i mirar d'implicar-lo al màxim
- Ajudar a crear o a mantenir el full parroquial on l'acció social hi ocupi un lloc rellevant
- Fer una memòria de Càritas parroquial per tal de donar-ho a conèixer a la comunitat
- Que el grup de Càritas es faci present a les accions de la parròquia durant els temps més importants de l'any litúrgic
- Que alguna persona de Càritas Diocesana, pot ser la mateixa treballadora social, es faci present a alguna celebració de la comunitat parroquial
- Potenciar la interparroquialitat amb altres grups de parròquies properes i consemblants

En relació a la projecció de la vida parroquial vers l'exterior es proposen les accions següents enunciades segons el recolzament dels grups:

- Donar a conèixer dins el barri les accions del GAS i de Càritas diocesana, emprant si cal la revista del barri o del poble
- Potenciar campanyes i accions de sensibilització: xerrades a escoles, presència a fires o mercats, etc.
- Fomentar un treball coordinat i revisat amb altres entitats socials del mateix barri o poble
- Crear fòrums de participació ciutadana des de la parròquia
- Potenciar la bona relació amb altres confessions religioses

Finalment hi ha **altres propostes** recolzades per un sol grup:

- Treballar la coherència amb tot el que es diu
- Enfortir el testimoni d'unitat al si de la comunitat i davant la societat
- Convidar a dedicar una part del sou a algun projecte concret de Càritas.

4.2 Criteris per una renovació del Consell Directiu Diocesà

Vet aquí les principals **qualitats** que es demanen a la persona que representi un arxiprestat o al col·lectiu de voluntaris de programes:

- Que tengui coneixement i habilitats per a l'Acció Social des de la seva implicació en el grup d'acció social
- Que conegui i sàpiga transmetre la situació de cada territori
- Que sigui conscient del paper que accepta, amb ganes d'implicar-se i capacitat de lideratge
- Que tengui una certa formació intel·lectual i disponibilitat de mobilització
- Que sigui capaç de retornar als grups que representa el que es tracta i treballa al si del Consell Directiu

A continuació vet aquí alguns **criteris sobre aquesta representativitat:**

- Que es faci una elecció arxiprestal
- Fixar una temporalitat en el càrrec de representació
- Que dins el Consell Directiu hi estiguin representats no només els voluntaris dels arxiprestats sinó també els que treballen directament a programes concrets
- Que aquest representant no ostenti càrrec polític dins el poble.

5.- EN RELACIÓ AMB LA SOCIETAT

5.1 Valoració qualitativa de la presència actual de Càritas Mallorca.

A l'hora de fer una valoració qualitativa de la presència actual de Càritas Mallorca enmig de la nostra societat es pot dir que quasi tots els grups reconeixen la **positiva valoració pública** a molts de nivells de la societat des de la gent del carrer fins a col·lectius més significats com col·legis de professionals, l'administració pública, món empresarial, entitats socials, i fins i tot en àmbits declarats no creients. També es subratlla el **reconeixement** i el **respecte** amb que es tracta a Càritas a la majoria de mitjans de comunicació.

Quan aquesta valoració positiva és explicitada per alguns grups es destaquen aquests detalls de Càritas: la coherència entre el que diu i fa; la serietat i el compromís amb que treballa; i l'aposta ferma davant la crisi. També alguns grups destaquen la valoració que a nivell més proper es fa del grup d'acció social parroquial.

Finalment es pot destacar el que tres grups manifesten per l'expressivitat del que volen dir: "és un orgull pertànyer a Càritas" diu un grup; "és bona l'autonomia de Càritas respecte de la jerarquia oficial de l'església", diu un segon grup; "la imatge de Càritas és d'una entitat que no discrimina per motiu ètnics o de religió" afegeix un tercer.

5.2 Priorització d'eines i accions públiques a dur a terme

A l'hora de prioritzar eines i accions públiques com a compromís d'aquest Procés Assembleari s'hi destaquen per la majoria de grups tres accions com urgents i abastables:

- fer una **denúncia coherent, valenta, sincera i permanent** tant en relació amb la societat com amb la mateixa església. Aquesta denúncia hauria de tenir molt present el temes més actuals com la vivenda, l'educació, la sanitat, el treball, etc.
- intensificar i donar més relleu a les **campanyes i accions de sensibilització**, tant les que fan referència a les dues campanyes institucionals de Nadal i Corpus, com també les més específiques que sorgeixen segons moments i situacions com campanya d'habitatge, campanya del rebost, recollida de roba, projecte Koluté, etc.
- cercar entre tots maneres de donar més **informació senzilla i clara** de les diferents accions que duu endavant Càritas: a tall més proper (associacions, parròquia, etc.) i a tall més ample (revistes del barri o dels pobles, xarxes socials com facebook o twitter, etc.).

A més d'aquestes tres primeres accions, n'hi ha altres tres que també son proposades per alguns grups:

- **treballar l'acció social de manera conjunta** amb altres xarxes o entitats del mateix àmbit;
- **testimoniar la dimensió creient** (fer Regne de Déu, es diu) de Càritas treballant la mateixa espiritualitat dels agents;
- **constituir un grup de reflexió** entorn de Càritas que ajudi a fonamentar el treball des de la solidesa del pensament. Una resposta assenyala que dins aquest grup estaria bé que hi tengués cabuda alguna persona no vinculada a l'església.

A més es fan aportacions varies amb el recolzament d'un sol grup però que poden resultar interessants. Entre les **eines** a prioritzar s'assenyalen: anàlisi de la realitat, premsa local, pàgina web, xarxes socials com Facebook o Twitter, estudi a nivell de barri. I entre les **accions** es destaquen les següents: sensibilitzar sobre els països més pobres; adherir-se a moviments que lluiten pels drets de les persones; recollir signatures davant esdeveniments concrets; reforçar el treball comunitari enmig de la societat civil; i implicar els joves en l'acció de Càritas.